

Do czego służy przecinek?

Do czego służy przecinek?

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Przecinek jest najczęściej stosowanym znakiem interpunkcyjnym. Słowo pochodzi od czasownika przecinać, czyli rozdzielać coś. Przecinek rozdziela, przecina zdanie na części. Kiedy w tekście go brakuje, informacja staje się niejasna, zaczynamy zastanawiać się, o co w nim chodzi.

Przyjrzyj się zdaniom:

Nie jest szczęśliwy.

Nie, jest szczęśliwy.

Pozornie treść jest ta sama, ale przecinek w drugim zdaniu zupełnie zmienia jego znaczenie. Pierwsze zdanie informuje, że ktoś nie jest szczęśliwy, drugie, wskazuje na coś wręcz przeciwnego.

Zasady, gdzie stawiać przecinek, są logiczne i proste, warto się z nimi zapoznać.

Ćwiczenie 1

Zaznacz kolorem niebieskim zdania pojedyncze, żółtym zdania złożone. Przyjrzyj się miejscom, w których wstawiono przecinki.

☐ niebieski

☐ żółty

Pomidory pochodzą z Ameryki Środkowej i Południowej, a Aztekowie i Inkowie uprawiali je już 1800 lat temu.

Kolumb przywiózł je do Europy w 1498 roku, ale przez długi czas traktowano je jako rośliny ozdobne.

Dopiero około stu lat temu doceniono ich walory smakowe.

Istnieje około pięciu tysięcy odmian pomidorów, jednak połowę z nich stanowią odmiany sztucznie wyhodowane przez człowieka.

Pomidory mogą mieć różnorodne zabarwienie: białe, żółte, pomarańczowe, czerwone, różowe, zielonkawe, fioletowe lub czarne.

Pomidory można spożywać na surowo albo w postaci keczupu, sosu pomidorowego i przecieru.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Gdzie go postawić?

Ćwiczenie 2

Przeczytaj zasady stosowania przecinka. Do każdej zasady dopasuj zdanie z tekstu z poprzedniego ćwiczenia.

Przecinkiem oddzielamy

równorzędne części zdania w zdaniu pojedynczym

np.

Na urodziny Marta zaprosiła Krysię, Magdę, Iwonkę, Jarkę, Marcina i Stasia.

W prezencie dostała książkę, grę planszową, piórnik, torebkę, kolczyki i bransoletkę.

zdania składowe w wypowiedzeniu złożonym

np.

Marta kończy jedenaście lat, dlatego organizuje przyjęcie urodzinowe.

Chciała urządzić je w ogrodzie, ale pogoda spłatała jej figła – od rana pada deszcz.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Nie stawiamy przecinka przed spójnikami: **albo**, **ani**, **bądź**, **czy**, **i**, **oraz**, chyba że dany spójnik się powtarza.

Przykłady:

Goście przyszli punktualnie i zostali do wieczora.

Rodzice kupią Marcie wymarzoną hulajnogę albo wykupią jej roczny karnet na jazdę konną.

Ale:

Albo pójdę na basen, albo na zakupy.

Ćwiczenie 3

Przepisz poniżej przepis na zupę pomidorową. Uzupełnij go przecinkami.

Zupa pomidorowa

Do dużego garnka wlej litr wody wrzuc marchewkę pietruszkę kawałek selera i kawałek pora. Gotuj wywar warzywny około pół godziny. Cztery duże pomidory sparz wrzątkiem obierz ze skórki posiekaj i przesmaż na maśle. Pomidory wlej do wywaru z warzyw i dodaj przyprawy: pieprz sól majeranek. Całość zmiksuj. Dodaj śmietanę posyp posiekaną natką pietruszki. Podawaj z makaronem ryżem lub groszkiem ptysiowym. Smacznego.

Ćwiczenie 4

Przepisz poniżej podane zdania i uzupełnij w nich znaki interpunkcyjne.

1. Na stole leżały pomidory i ogórki i papryka.
2. Albo zjem pizzę albo makaron z sosem pomidorowym.
3. W lodówce nie ma ani śmietany ani jogurtu.

Ćwiczenie 5

Ułóż zdania z podanymi spójnikami. Zapisz je tutaj lub w zeszycie. Zwróć uwagę na interpunkcję.

albo, więc, ponieważ, i, lub, ale

Ćwiczenie 6

Basia nie radzi sobie jeszcze ze stawianiem przecinków, a jutro oddaje pracę z historii. Pomóż jej i wstaw przecinki tam, gdzie dziewczynka je opuściła.

Niezwykły rejs

Magellan pierwszy opłynął kulę ziemską. Historię jego wyprawy [] dookoła świata (1519–1522) czyta się [] niczym scenariusz sensacyjnego filmu.

W czasie tej niezwykłej podróży miały miejsce i bunty załogi [] i podstępne morderstwa [] i krwawe walki z mieszkańcami egzotycznych wysp [] i publiczne egzekucje. Wyprawa trwała trzy lata [] bez dwóch tygodni. Spośród pięciu statków [] które wzięły w niej początkowo udział [] powrócił jeden – „Victoria”.

W rejs dookoła świata wypłynęło [] dwustu siedemdziesięciu ludzi [] przeżyło szesnastu.

Podczas wyprawy doszło do tego [] że marynarze dziennie pili tylko szklankę

brudnej [] stęchłej wody [] łapali szczury [] których cena

doszła do pół złotego dukata [] a na koniec zaczęli zjadać bydlęce [] skóry do podwieszania żagli. Były one tak twarde [] że musieli je moczyć w wodzie przez pięć dni [] a potem piekli je w ogniu [] żeby nadawały się do jedzenia.

Ekspedycja przyniosła znaczne [] korzyści materialne. Przywiezione przez „Victorię” korzenie z wysp Oceanu Spokojnego [] pokryły wszelkie koszty wyprawy.

Ćwiczenie 7

Przyjrzyj się mapie, na której zaznaczono trasy wypraw Magellana. Przez jakie oceany i wokół jakich kontynentów płynęli żeglarze? Opisz pełnymi zdaniami całą podróż, pamiętając o poprawnej pisowni nazw własnych i o przecinkach. Zapisz odpowiedź tutaj lub w zeszyście.

Mapa z trasami wypraw Magellana

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.